

„Sola scriptura” – A Vizsolyi Református Egyházközség szolgálata és a Vizsolyi Biblia

Őrzők és művelők a Vizsolyi Református Egyházközség tagjai e szavak legtisztább, legnemesebb értelmében. Őrizik az örökséget, a Vizsolyi Bibliát. Művelik, ápolják a magyarul, nyomtatásban rájuk hagyott írott Ige tiszteletét. És a megőrzött örökség, a művelt hagyaték, mint élő Ige hat rájuk: megőrzi őket és bennünket, áthatja, formálja, reformálja életünket.

A Zemplén különleges szépsége a varázslatos természeti, a vizsolyi genius loci pedig a még csodálatosabb szellemi háttére annak a református öntudatunk, magyar önazonosságunk és európaiságunk legnemesebb szálaiból font erős kötelnek, amely körülöleli az ezeket szimbolizáló Vizsolyi Bibliát, és egyúttal megtartja annak őrzőit és ápolóit.

A Magyar Örökség díj adományozása ez esetben igazán nem kíván magyarázatot: a Biblia első teljes magyar nyelvű kiadása egészen egyértelműen nemzeti kultúránk egyik legértékesebb kincse. Az ennek jogi és technikai védelmét, az örökséghez kapcsolódó önazonosságot teremtő és fenntartó programok szervezését, és a hitépítő és hitvalló közösségi élet vitelét, mint szolgálatot magára vállaló közösség méltán érdemelte ki az elismerést.

A Károli Gáspár Református Egyetem rektoraként magától értetődő, de nem könnyű feladat laudációt mondani a Vizsolyi Református Egyházközség szolgálatáról és a Vizsolyi Bibliáról. Itt valóban minden mindennel összefügg: látható a múlt, jelen és jövő szövetsége, és minden szál összeér.

Mindenekelőtt, ahogyan a szolgáló Egyházközség találóan hirdeti Vizsoly a református Betlehem. Mert ahogyan az Ige Betlehemben lett Testté, úgy a Biblia nyomtatásban magyar nyelven Vizsolyban jelent meg. Számos tanulmány készült a Vizsolyi Bibliáról, szakmai alapossággal bizonyítva egyúttal annak jelentőségét is.

A Nagykárolyból a törökök elől menekülő egyébként feltehetőleg szerb származású Károli, németországi tanulmányait követően telepedett le Göncön, és készítette el 1586-tól „Istennek nevét segítségül híván [...] egynehány jámbor tudós atyafiakkal [...] a Bibliának egészében való megfordítását”, amely másfél év alatt az akkori legújabb technológiával, németalföldi új betűkkel, lengyel papíron jelent meg 1590. július 20-án nyomtatásban a lengyel származású Mantkovits Galgócról Vizsolyba átköltöztetett műhelyében köszönhetően a későbbi fejedelem, Rákóczi Zsigmond nagyvonalú támogatásának.

Európai és közép-európai háttérrel és eszközökkel, nehéz történelmi időszakban készült el tehát, és ez is kiemelendő szál, a Vizsolyi Biblia, amely egyértelműen megalapozta és mindmáig meghatározta a magyar nyelvhasználatot, így egyszerre szimbóluma és tárgyiasult része – újabb szálak – magyar önazonosságunknak.

A Vizsolyi Biblia, mint egy civilizációs környezetet és történelmi kort a jelennel összekötő, valamint magyar önazonosságunkhoz a legszorosabban kötődő szimbólum és tárgy őrzését és ápolását magára vállaló Vizsolyi Református Egyházközség szolgáló közösség: alázattal és hűséggel végzi feladatát.

A jelenkor alázata és hűsége, amelyet e közösség képvisel, pedig talán az egyik legfontosabb szál: az önazonosság fenntartása és a közösség megmaradása egymásra hat, ugyanakkor ez – ahogyan azt az ő példájuk mindennél jobban igazolja – csak alázatot és a hűséget tanúsítva lehetséges. Ennek forrása pedig a keresztyén hit.

Kulturprotestáns küldetését a Vizsolyi Református Egyházközség elő hittel tölti, és valójában csak így töltheti be. És e hitben, e hit által jelenik meg a jövő. E hit alapja pedig, és ez a legfontosabb, református tanításunk szerint az Írás: Sola Scriptura. Márpedig ennek megőrzése és hirdetése a Vizsolyi Református Egyházközség szolgálata, hogy hallgatói lehessünk az Igének, és azért, hogy ne csaljuk meg magunkat, Isten kegyelméből megtartói is.

Figyelmüket megköszönve, e gondolatokkal és szavakkal kívánok gazdag áldást az Egyházközség szolgálatára, laudációmat pedig Reményik méltán híres versének néhány sorával zárom:

Az, kinek szellemét ma körülálljuk, / A Legnagyobbak fordítója volt, / A Kijelentés ős-betűire / Alázatos nagy gonddal ráhajolt. [...] Ó, be nagyon kötve van Jézusához, / Félig ő viszi, félig Jézus őt. / Mígnem Vizsolyban végül megpihennek, / Együtt érve el egy honi tetőt. / Amíg mennek, a kemény fordítónak / Tán verejtéke, tán vére is hull, / De türelmén és alázatán által / Az örök Isten beszél – magyarul.